

Handläggare
Ylva Blank
Telefon: 08-508 31 60**Till**
Kulturnämnden
2017-05-16

Förslag till verkställighetsföreskrifter om byggnadsminnen i enlighet med kulturmiljölagen (1988:950). Svar på remiss från Riksantikvarieämbetet

Förslag till beslut

Kulturförvaltningen föreslår att kulturnämnden beslutar att som svar på remissen överlämna och återropa kulturförvaltningens yttrande till Riksantikvarieämbetet.

Robert Olsson
KulturdirektörAnn-Charlotte Backlund
Avdelningschef

Sammanfattning

Riksantikvarieämbetet har för första gången tagit fram verkställighetsföreskrifter samt allmänna råd för byggnadsminnen enligt kulturmiljölagen (1988:950). Målsättningen är att underlätta länsstyrelsernas tillämpning av 3 kap. kulturmiljölagen (1988:950) samt att förbättra förutsättningarna för fastighetsägare att förvalta byggnadsminnena.

Kulturförvaltningen besvarar remissen utifrån Stadsmuseets roll som remissinstans för kulturhistoriskt värdefull bebyggelse i staden samt sin uppdragsverksamhet, där museet bland annat tar fram vårdprogram och är antikvariskt medverkande.

Kulturförvaltningen anser att förslaget till verkställighetsföreskrifter och allmänna råd innebär ett förtydligande av 3 kap. kulturmiljölagen (1988:950). Övriga synpunkter är att:

- Definitionen av nya egenskaper för vård- och underhållsåtgärder även bör omfatta exempelvis planstruktur.
- Den antikvariskt medverkandes uppgifter bör förtydligas och preciseras i 8 § och gärna jämföras med uppgifterna för en kontrollansvarig i plan- och bygglagen (2010:900).

- Länsstyrelsen i sina beslut om tillstånd förenat med villkor om dokumentation, även anger syftet med dokumentationen, enligt 9 §.
- Det allmänna rådet till 8 och 9 §§ bör kompletteras och förtydligas med vilka särskilda kvalifikationer som den antikvariskt medverkande ska ha.
- Riksantikvarieämbetet snarast bör ta ansvar för ett nationellt digitalt register där ändringar av byggnadsminnen och dokumentation av dessa är lätt sökbara och tillgängliga för alla.

Underlag för beslut

Remiss från Riksantikvarieämbetet: Remittering av förslag till verkställighetsföreskrifter om byggnadsminnen i enlighet med kulturmiljölagen (1988:950) samt konsekvensutredning. Remissen ska besvaras senast den 1 juni 2017, och är daterad 2017-03-13.

UTLÅTANDE

Ärendet/Remissen

Riksantikvarieämbetet har för första gången tagit fram verkställighetsföreskrifter samt allmänna råd för byggnadsminnen enligt kulturmiljölagen (1988:950). I samband med ändringar i kulturmiljölagen (1988:950) som trädde i kraft den 1 januari 2014 och ändringar i kulturmiljöförordningen (2013:554) får Riksantikvarieämbetet numera meddela verkställighetsföreskrifter för 3 kap. kulturmiljölagen. Förslagen till föreskrifterna och allmänna råd bedöms leda till större effektivitet, rättssäkerhet och enhetlighet.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts internt inom Stadsmuseiavdelningen.

Bakgrund och syfte

Riksantikvarieämbetet har under tidigare år gjort utredningar och utvärderingar som visar att länsstyrelserna tillämpar bestämmelserna om byggnadsminnen i kulturmiljölagen (1988:950) olika över landet. Myndigheten bedömer också att regelverket inte är tillräckligt tydligt när det gäller exempelvis ansökningar om ändring av byggnadsminnen, länsstyrelsens möjlighet att ställa villkor om dokumentation, krav på antikvarisk medverkans kompetens och erfarenhet samt vad som avses med vård och underhåll.

Målsättningen med föreskrifterna och de allmänna råden är att underlätta länsstyrelsernas tillämpning av 3 kap. kulturmiljölagen (1988:950) samt att förbättra förutsättningarna för fastighetsägare att förvalta byggnadsminnena.

När länsstyrelsen bedömer om tillstånd till ändring får göras i ett byggnadsminne krävs i många fall även att fastighetsägaren ansöker om bygglov. I Stockholms stad finns idag 93 byggnadsminnen, varav majoriteten också är klassificerade av Stadsmuseet som bebyggelse av synnerligen högt kulturhistoriskt värde. Stadsbyggnadskontoret remitterar dessa ärenden till Stadsmuseet för bedömning av hur de kulturhistoriska värdena påverkas, enligt en överenskommelse mellan förvaltningarna. Inom sin uppdragsverksamhet tar Stadsmuseet fram vårdprogram för kulturhistoriskt värdefulla byggnader som förvaltas av Stockholms stad och museet fungerar som antikvarisk medverkan.

Tidplan

Föreskrifterna beräknas träda i kraft den 1 januari 2018.

Ekonomiska förutsättningar

Förslaget ställer ökade krav på att fastighetsägare lämnar in mer precisa ansökningshandlingar vid ansökan om tillstånd till ändringar i strid med byggnadsminnets skyddsbestämmelser. Föreskrifterna innebär också ett tydliggörande av hur åtgärderna ska dokumenteras. Detta kan innebära ökade kostnader för ägare och förvaltare. I förlängningen bör de ökade kraven dock innebära att vård och underhåll underlättas för fastighetsägaren och de kulturhistoriska värdena säkerställs.

Jämställdhetsanalys

Kulturförvaltningen bedömer att verkställighetsföreskrifterna inte kommer att ha någon påverkan på jämställdhetsperspektivet.

Förvaltningens synpunkter

Kulturförvaltningen anser att förslaget om verkställighetsföreskrifter samt allmänna råd för byggnadsminnen i kulturmiljölagen (1988:950) innebär ett förtydligande av regelverket.

Definitioner 1 § Vård- och underhållsåtgärder

Kulturförvaltningen anser att exemplen på nya egenskaper bör omfatta även exempelvis planstruktur, för att förtydliga att också

bebyggelseområden kan omfattas av vård- och underhållsåtgärder.

Ändring i strid mot skyddsbestämmelserna

I 8 § bör den antikvarisk medverkandes uppgifter förtydligas och preciseras. Förvaltningen anser att uppgifterna för den medverkande bör kunna jämföras med uppgifterna för en kontrollansvarig i 10 kap. 11 § plan- och bygglagen (2010:900). Exempelvis bör en antikvarisk medverkandes uppgift vara att kontrollera att gällande bestämmelser och villkor för åtgärderna följs samt vid avvikelse rapportera till byggherren samt länsstyrelsen.

9 § bör förtydligas genom att länsstyrelsen i sina beslut om tillstånd förenat med villkor om dokumentation, även anger syftet med dokumentationen.

Det allmänna rådet bör kompletteras med ett förtydligande av vad Riksantikvarieämbetet anser kan vara särskilda kvalifikationer som den antikvariskt medverkande ska ha.

Kulturförvaltningen saknar idag en överblick över de ändringar i strid mot skyddsbestämmelserna som utförts på byggnadsminnena i Stockholms stad. Förvaltningen anser att Riksantikvarieämbetet bör ansvara för ett nationellt digitalt register där dessa ändringar samt dokumentationen från ändringarna är lätt sökbara och tillgängliga för alla. Med tanke på den snabba förändringstakten i bebyggelsen mot bakgrund av dagens höga exploateringsstryck i bland annat Stockholm, anser Kulturförvaltningen att det är angeläget att ett sådant register kommer till stånd snabbt. Registret kan även användas i miljömålsuppföljningen av miljökvalitetsmålet God bebyggd miljö.